

Gledališka kritika

Kako sprejeti lastno drugost

Nava Semel: Večni otrok, režija Yonatan Esterkin, igra Manca Ogorevc, Mali oder Gledališča Celje, ogled predstave 24. septembra

Petra Vidali

Večni otrok je monodrama - monolog matere otroka z Downovim sindromom v neprespani noči pred otrokovim prvim šolskim dnevom. Strah za prihodnost otroka, strah, da ga bo svet zavrnil, jo vrača v preteklost, v obujanje zgodovine zavračanja in sprejemanja.

Večni otrok govori o tem, da ni samo zunanji svet, da niso samo drugi tisti, ki niso sposobni ljubezni do drugega, drugačnega otroka, ampak da se predvsem starši težko soočijo z lastno tujostjo. Lahko se odvrnejo prijatelji in znanci, ampak staršem pač pripisujemo brezpogojno starševsko ljubezen. Drama dobro ujame kompleksnost te pregovorne brezpogojnosti: očetovo sprejetje je res takojšnje in za večno, vendar mora pred/pod težo bremena vsakič znova zbežati in postane obsesiven tekač, materina resnica pa je še bolj skruniteljska: prav ona, prva, ki bi morala otroka nahraniti in potolažiti, ga ne more niti pogledati. Njena počasna transformacija od tiste, ki ne more sprejeti lastnega drugega, do tiste, ki za otroka lajša težo celega zavračajočega sveta, je odlika tega teksta izraelske dramatičarke. Ne krutost tujcev, ampak nemoč najbližjih, zlasti protagonistke in pripovedovalke, je presežno sporočilo drame, ki ga uprizoritev na vseh nivojih premalo izpostavi.

Samo protagonistkina babica oziroma otrokova prababica na koncu poti, priklenjena na voziček v domu za ostarele, je sposobna sprejeti otroka brez zadržkov, videti v njem človeka in boga, morda najbolj pravo podobo stvarstva. Tudi zato sporočilno in igralsko prebijejo emocionalni zid prav momenti, ki so povezani z babico, od prvega otrokovega nasmeha do slovesa pred njeno smrtjo. Kar je babica videla na otrokovem obrazu takoj, je mati prepoznala šele, ko je v cerkvi slišala zbor oseb z Downovim sindromom. "Angelsko petje" je z njihovih obrazov izbrisalo bebave izraze, pravi protagonistka. Drama tudi tako implicira "bož-

jost", ki jo je ljudska modrost pripisovala takšnim otrokom, hkrati pa odmik, domnevno nenormalnost uzre kot pravo resnico norme, normalnosti: "Zdaj že vem, da imamo tudi mi poševne oči in bebave izraze na obrazu, ampak k sreči so skrbno skriti." Brez tega otroka ne bi spoznala, kako grd zna biti svet, vendar bi ji ostale skrite tudi najlepše stvari na svetu.

Nelinearna naracija, preskoki iz sedanosti v preteklost in z osebe na osebo bi najbrž želeli pripomoči k dinamičnosti dogajanja, vendar se zdijo v uprizoritvi brez dramaturške in režijske podpore. Igralko opremi režija z nekaj rekviziti, ki naj jo "zaposlijo" in popestrijo dogajanje in so hkrati osnovna scenografska oprema. Takšne so igralne ali morda pohištvene kocke, ki jih predstavlja, takšni so tudi risalni listi na stojalih - protagonistka je slikarka, barve pa postanejo tudi otrokovo najmočnejše izrazno sredstvo. Slikarski metje je tudi argument za vključitev dobrega videa in animacije, vseeno pa ne zarežeta bistveno v uprizoritveni tok oziroma ga ne okrepi.

Težka tema in težka naloga za igralko, ki nosi breme, vseeno pa uprizoritev v celoti nima prave teže.

Ustvarjalci predstave

Prevajalka **Alja Predan**, režiser, scenograf, kostumograf Yonatan Esterkin, dramaturginja **Tina Kosi**, avtor glasbe **Anže Čater**, avtor videa in animacije **Rok Predin**, lektor **Jože Volk**, lektor za angleški jezik (angleška verzija predstave) **Noah Charney**, oblikovalca svetlobe **Yonatan Esterkin**, **Uroš Gorjanc**, oblikovalec videoprojekcije **Uroš Gorjanc**, igra **Manca Ogorevc**.

Monolog matere otroka z Downovim sindromom

"Zdaj že vem, da imamo tudi mi poševne oči in bebave izraze na obrazu, ampak k sreči so skrbno skriti," spozna mama - Manca Ogorevc - v predstavi Večni otrok. Foto: Uroš HOČEVAR